

**Bài dự thi Sản phẩm truyền thống
khoa học và công nghệ Đồng Nai năm
2016**

**Tác phẩm: Con đường làm
giàu của người nông dân yêu
khoa học**

Con đường làm giàu của người nông dân yêu khoa học

Với thu nhập một năm trung bình khoảng từ 5 đến 6 tỷ, tạo công ăn việc làm ổn định cho hàng chục người – ông Trương Thanh Khoan (Phú Sơn, Tân Phú, Đồng Nai) đang là nông dân tiêu biểu của Đồng Nai và Việt Nam với thu nhập chính được thực hiện từ những sản phẩm sáng tạo trí tuệ. Ông là 1 trong 63 nhà nông tiêu biểu đại diện cho 63 tỉnh, thành được gặp gỡ, chia sẻ kinh nghiệm làm kinh tế giỏi tại hội nghị gặp gỡ các nhà sáng chế không chuyên do Cục Sở hữu trí tuệ - Bộ khoa học và Công nghệ tổ chức.

Sản phẩm trí tuệ của người nông dân

Với ông Trương Thanh Khoan nghề làm trầm hương gắn bó với ông từ khi lập nghiệp, trải qua nhiều khó khăn, ông quý trọng nghề mình đã chọn cũng như những sản phẩm mình làm ra còn hơn bất cứ thứ gì trên đời. Gặp ông vào những ngày se lạnh cuối tháng 11/2016, vẫn là một người nông dân chân chất, nước da đen nám, bàn tay chai sạn và cách nói chuyện hết sức mộc mạc, chân tình. Thế nhưng ít ai biết rằng, “người nông dân chân chất” ấy có khối tài sản hàng chục tỷ, có bạn hàng giao thương ở nhiều nước trên thế giới: Đài Loan, Malaysia, Thái Lan và khắp nhiều tỉnh thành trong cả nước. Sản phẩm mà ông Khoan và gia đình giao thương trên thị trường là trầm hương nhân tạo và các sản phẩm làm từ trầm hương, chế phẩm và kỹ thuật kích thích cây dó bầu để tạo ra trầm hương có chất lượng. Với ông Khoan “Đó là những đứa con tinh thần tôi làm ra bằng mồ hôi, nước mắt, bằng những năm tháng rong ruổi khổ cực, nghèo nàn và hơn hết đó chính là trí tuệ và sự sáng tạo chân chất của những người dân thuần nông như chúng tôi”.

Bên ly trà nóng, cạnh những cây cảnh, khô mộc có giá hàng chục triệu được làm từ trầm hương nhân tạo của gia đình, ông kể cho chúng tôi nghe về những năm tháng đầy rẫy những khó khăn của những ngày đầu lập nghiệp, ông Khoan cho biết, theo người dân đi vào rừng sâu tìm kiếm trầm hương từ năm 1979 nhưng chỉ đến khoảng những năm 1987 là nguồn trầm hương trong rừng gần như cạn kiệt. Yêu trầm hương và vẫn còn lưu luyến nhiều, tôi mạnh dạn nhổ cây dó trong rừng về trồng với hy vọng sau này có thể có cơ hội tìm ra trầm hương. Khi cây dó đã thực sự cao lớn, tôi có mua một số loại hóa chất của một số công ty quảng cáo có thể kích thích tạo trầm nhưng sau một năm rồi nhiều năm vẫn chưa thể thu hoạch

được, cây dó vẫn chỉ tạo ra phần gỗ chết phân hủy, tình yêu trầm hương lúc đó cũng chỉ thu về được những con số không tròn trĩnh. Ở thời điểm ấy, kinh tế gia đình kiệt quệ, cả gia đình sống qua ngày bằng những bữa khoai, sắn qua ngày. Quá bức xúc với thời gian cũng như kinh phí bỏ ra, tôi tự suy nghĩ để tạo ra phương pháp có thể kích thích tạo trầm. Sau nhiều tháng ngày nghiên cứu, tìm tòi, thử nghiệm, cuối cùng tôi cũng tìm ra được phương pháp và kỹ thuật kích thích tạo trầm.

Chứng nhận quyền Sở hữu trí tuệ và các chứng nhận cho chế phẩm kích thích dó bầu tạo trầm hương của ông Trương Thanh Khoaan

Sản phẩm đạt giải nhất hội thi Sáng tạo kỹ thuật

Sản phẩm trầm hương và chế phẩm kích thích tạo trầm được trưng bày tại nhiều hội chợ khoa học và công nghệ

Sản phẩm trâm hương của ông Khoan trưng bày tại chợ công nghệ - thiết bị thương mại Đồng Nai 2015

Khách hàng tham quan sản phẩm trâm hương của ông Khoan tại hội thảo chuyên giao công nghệ Đồng Nai năm 2016

Ngoài trầm hương, Công ty ông Khoan còn cho ra các sản phẩm tạo hình khô mộc từ gỗ trầm

Nói về cơ duyên đưa ông đến với sáng chế tạo ra chế phẩm kích thích cây dó tạo trầm cho biết, một hôm khi đang rong ruổi trong vườn dó bầu của mình, tôi tình cờ phát hiện trên thân một cây dó bị kiến đục khoét làm tổ. Các đường vân gỗ quanh tổ kiến có màu dầu đen bóng như trầm hương tự nhiên. Ông Khoan liền lấy dao, nạo một mảnh nhỏ đem đốt thì mảnh gỗ tỏa mùi hương trầm ngào ngạt. Kể từ đó, ông nảy ra ý định “thuần dưỡng” kiến để tạo trầm. Sau lần đó, ông quyết định khăn gói vào rừng tìm kiến. Sau một tháng băng rừng, ông đã đưa về hàng chục tổ kiến để nuôi và bắt đầu tạo trầm theo phương pháp mới. Ông Khoan cho biết: *“Kiến tạo ra chất giúp quá trình hình thành trầm trên cây dó nhanh hơn bất cứ phương pháp nào. Tuy nhiên, tỷ lệ tạo trầm của kiến rất thấp, khoảng từ 2 đến 3%, do đó tôi nghĩ đến việc kết hợp chất dịch kiến tạo ra kết hợp với các nguyên liệu khác để cho ra trầm nhiều và chất lượng hơn”*. Ông giải thích thêm, kiến ăn các loại thực vật và tạo ra chất lỏng có màu giống mật mía. Loại chất lỏng này kết hợp cùng chế phẩm được làm từ mật mía, mật ong, cám ngô, tinh dầu dừa sẽ thúc đẩy quá trình lên men và tạo ra chế phẩm vi sinh. Khi chế phẩm vi sinh này được bơm vào vết thương trên cây dó khiến cây dó phải tiết ra một loại kháng sinh để bao bọc vết thương, kháng khuẩn và sự “tương tác” này là điều kiện tạo trầm trên cây dó.

Sau nhiều lần thử nghiệm thành công, nông dân Trương Thanh Khoan đã áp dụng cách tạo trầm trên vào sản xuất 5 ha diện tích dó bầu và đạt hiệu quả cao. Những sản phẩm đầu tiên tôi thu hoạch được sau khoảng 7 tháng 14 ngày sử dụng chế phẩm và kỹ thuật kích thích do bầu tạo trầm. Ấy là khoảng thời gian nửa đầu năm 2010.

Nhưng phải đến năm 2011, khi Chế phẩm kích thích cây dó để tạo trầm của gia đình giành được giải cao tại Hội thi sáng tạo kỹ thuật Đồng Nai, Hội thi sáng tạo kỹ thuật toàn quốc (năm 2011) và được Cục Sở hữu trí tuệ - Bộ Khoa học và Công nghệ cấp bằng độc quyền sáng chế (2014) và chứng nhận nhãn hiệu (2015), thì hoạt động làm trầm và kinh doanh trầm cùng những sản phẩm liên quan mới “phát” lên được. Ông Khoan cho biết *“Quyền sở hữu trí tuệ đã đưa nghề làm trầm hương của gia đình bước sang một trang mới”*. Cũng từ đây, bạn hàng nhiều nơi biết đến ông, biết đến những kỹ thuật làm ra trầm hương cũng như chế phẩm kích thích cây dó tạo trầm. Đối với ông Khoan, Quyền sở hữu trí tuệ là cách để ông gìn giữ nghề truyền thống bền vững cho gia đình, để cạnh tranh lành mạnh trên thị trường, đồng thời cũng là niềm tin, cơ hội để mở rộng thị trường rộng rãi hơn nữa. Vừa nói, ông Khoan vừa đưa trong tủ ra cuốn album gia đình, trong đó có tấm ảnh một cây trầm được tiện khắc tỉ mỉ, cạnh đó là can dung dịch kích thích cây dó bầu tạo trầm hương và bảng hiệu ghi rõ, đẹp *“Chế phẩm kích thích dó bầu tạo trầm hương-Sản phẩm đã được bảo hộ sở hữu trí tuệ của ông Trương Thanh Khoan, nông dân tại huyện Tân Phú, Đồng Nai”*. Ông kể, khi nhìn thấy hình ảnh này – cây trầm hương của gia đình được trưng bày tại chương trình tọa đàm “Tăng cường sử dụng công cụ sở hữu trí tuệ để thúc đẩy hoạt động nghiên cứu triển khai và sản xuất kinh doanh” do Trường Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh và Cục Sở hữu trí tuệ - Bộ Khoa học và Công nghệ tổ chức ông thực sự xúc động, bật khóc. Giữa hàng trăm các sản phẩm công nghệ của các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp quy mô, tên tuổi trong cả nước, một sản phẩm của một người thuần nông như ông cũng được xếp ngang hàng, thật đáng tự hào.

Ông Khoan tham dự tọa đàm tăng cường sử dụng công cụ sở hữu trí tuệ tại Thành phố Hồ Chí Minh

Kể từ đó, để nâng cao chất lượng trầm cũng như rút ngắn thời gian tạo ra sản phẩm chất lượng, ông Khoan tiếp tục nghiên cứu, cải tiến chất lượng chế phẩm, ban đầu sử dụng chế phẩm vi sinh, dần dần nghiên cứu chuyển sang chế phẩm sinh học và ông cũng cho biết, chất lượng trầm được nâng cao đáng kể. Cho đến nay, từ chế phẩm này, ông có thể tạo ra được trầm loại 3, 4 trong thời gian khoảng 7 đến 8 tháng (so với trước đây chất lượng trầm chỉ ở loại 1, 2 và được thực hiện trong

vòng từ 1 năm đến 18 tháng mới có thể cho thu hoạch). Sản phẩm trầm hương và chế phẩm kích thích tạo trầm của ông được chọn trưng bày tại nhiều hội chợ hàng công nghệ và dịch vụ thương mại do Bộ Khoa học và Công nghệ cũng như nhiều đơn vị khác tổ chức trong nhiều năm sau đó. Cơ hội mở ra, nhiều đơn hàng của người làm trầm trong nước và nước ngoài được giao dịch thành công.

Gặp gỡ bạn hàng quốc tế

Ông phấn khởi cho biết, năm 2016 quả là một năm mà nghề làm trầm hương của gia đình ông gặt hái được nhiều thành quả. Một trong những niềm vui lớn nhất mà ông vừa có được là hoàn tất thủ tục và đăng ký thành công doanh nghiệp khoa học công nghệ. Vừa khoe niềm vui lớn, ông Khoan vừa lấy từ tủ gia đình ra giấy chứng nhận doanh nghiệp khoa học và công nghệ do Sở Khoa học và Công nghệ cấp, theo đó các sản phẩm của công ty ông Khoan gồm: chế phẩm kích thích cây dó để tạo trầm, sản phẩm trầm nhân tạo và các sản phẩm khác được làm ra từ trầm nhân tạo. Với ông Khoan “Đó là tâm huyết cả một đời theo nghiệp trầm hương của tôi, từ chỗ nghèo đói cho đến khi biết đến nghề làm trầm, rồi những khó khăn, vất vả khi phải vật lộn cạnh tranh trên thương trường với nhau, tôi chỉ muốn kinh doanh lành mạnh bằng những gì do mình làm ra và sản phẩm ấy phải có dấu ấn của riêng mình”.

Hiện nay, ngoài việc kinh doanh trầm nhân tạo cũng như các sản phẩm trầm nhân tạo mà gia đình ông tạo ra được, ông Khoan cũng cho biết, chế phẩm kích thích cây dó để tạo trầm được nhiều bạn hàng trong nước và quốc tế biết đến, họ tìm hiểu và đặt mua ngày càng nhiều, hiện sản phẩm này cho gia đình tôi nguồn thu nhập chính. Gần đây nhất, Công ty Mía đường Lam Sơn (Thanh Hóa) và một công ty ở Malasia đã làm hợp đồng đặt mua chế phẩm kích thích do bầu để tạo trầm với số lượng lớn (từ 1.000 đến 2.000 lít), với đơn giá khoảng 300 ngàn đồng/lít. Nói về những đơn hàng giá trị này, ông Khoan không giấu nổi niềm vui “Tôi sẽ làm việc hết sức mình để cung cấp cho các đơn hàng những sản phẩm đạt chất lượng như đã cam kết, đồng thời cố gắng để giao hàng đúng hạn để còn làm ăn lâu dài với nhau”.

Gặp gỡ ông Ahmad Zuhaidi Yahya sau buổi nghiệm thu thực nghiệm sản phẩm kích thích gió bầu tạo trầm hương của ông Khoan tại huyện Long Thành, ông Ahmad Zuhaidi Yahya - khách hàng của ông Khoan ở Malaysia vui vẻ cho chúng

tôi biết, *“We have great pleasure to cooperate with Mr. Truong Thanh Khoan's company. During the field tests in Long Thanh District products that stimulate the Aquilaria crassna to create agarwood have recently shown highly effective, resulting in fast rate of agarwood-creation and quite good agarwood quality. Especially, Khoan's company products have been under intellectual property protection, which is necessary for us when it comes to international competition.”*

(Tạm dịch: “Chúng tôi rất vui khi được cộng tác với công ty ông Trương Thanh Khoan. Qua quá trình thực nghiệm sản phẩm kích thích cây dó tạo trầm tại huyện Long Thành vừa qua cho thấy hiệu quả rất cao, tỷ lệ tạo trầm nhanh và chất lượng trầm tương đối khá. Đặc biệt, sản phẩm của công ty ông Khoan đã được bảo hộ sở hữu trí tuệ, điều đó thực sự cần thiết với chúng tôi, khi cạnh tranh ở thị trường quốc tế” - pv).

Trên thị trường trầm hương nói chung, sản phẩm trầm hương nhân tạo của Công ty ông Khoan được đánh giá cao. Hiệp hội Trầm Hương Việt Nam cũng cho thử nghiệm thực tế và có những đánh giá khách quan về trầm hương và các sản phẩm chế tác từ trầm do công ty ông Khoan thực hiện. TS. Nguyễn Văn Minh, Phó Chủ tịch Hội Trầm hương Việt Nam cho biết: *“Qua xem xét, các chuyên gia trầm hương của Hội Trầm hương Việt Nam cho thấy, các trầm hương nhân tạo được ông Khoan tạo ra trong thời gian hơn 7 tháng trên cây dó 10 năm tuổi bằng chế phẩm tự chế là một thành công rất đáng trân trọng và nên phổ biến, thực hiện rộng rãi.”*

Bạn hàng các nước tham với sản phẩm trầm hương của ông Trương Thanh Khoan

Bạn hàng quốc tế tham quan xưởng chưng cất tinh dầu trầm hương tại nhà ông Khoan

Cùng khách hàng Malaysia nghiệm thu thực nghiệm sản phẩm trầm hương tạo ra từ chế phẩm kích thích cây dó tạo trầm của ông Khoan tại huyện Long Thành

Khách hàng các nước tham quan, đặt hàng sản phẩm kích thích cây dó tạo trầm tại gia đình ông Khoan ở huyện Tân Phú

Khách hàng tham quan vườn dó bầu tạo trầm của gia đình ông Khoan

Chia sẻ kinh nghiệm làm giàu cùng nông dân

Tại hội thảo về sở hữu trí tuệ do Cục Sở hữu trí tuệ - Bộ Khoa học và Công nghệ phối hợp cùng Sở Khoa học và Công nghệ Đồng Nai tổ chức gần đây tại tỉnh Đồng Nai, ông Trần Việt Thanh – Thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ cho rằng “Việc ý thức được tầm quan trọng của sở hữu trí tuệ trong sản phẩm sáng tạo của mình đối với một người nông dân như ông Trương Thanh Khoan là rất đáng trân trọng. Qua thực tế cho thấy, quyền sở hữu trí tuệ đã đưa sản phẩm trầm hương và chế phẩm tạo trầm của ông Khoan nâng lên một giá trị mới, tạo niềm tin và mở rộng thị trường ra rộng hơn, đó cũng là mục đích quan trọng của quyền sở hữu trí tuệ nói chung đang hướng tới”.

Ông Khoan (thứ 2 từ phải qua, hàng đầu) trong buổi gặp mặt nhà sáng chế không chuyên tiêu biểu toàn quốc

Qua kiểm tra thực tế cũng như thấy được những nỗ lực tâm huyết của ông Trương Thanh Khoan trong hoạt động sáng tạo khoa học công nghệ và đưa quyền sở hữu trí tuệ vào thực tế cuộc sống, Cục Sở hữu trí tuệ đã nhất trí chọn ông Trương Thanh Khoan làm đại diện tiêu biểu của Đồng Nai tham dự hội nghị gặp gỡ các nhà sáng chế không chuyên được tổ chức tại Hà Nội. Tại đây ông có dịp gặp gỡ, giao lưu và chia sẻ kinh nghiệm làm kinh tế của gia đình. “Tôi rất vui vì những nỗ lực trong cuộc sống của mình được ghi nhận và đền đáp xứng đáng. Để tạo cơ hội cho người dân có cơ hội làm kinh tế, tôi rất sẵn lòng chia sẻ kinh nghiệm làm nghề của gia đình cho những ai quan tâm”. Ngoài việc bán chất kích thích tạo trầm, ông Khoan rất sẵn lòng chia sẻ tỉ mỉ kỹ thuật thực hiện khoan tạo, bơm dung dịch kích thích trên cây dó sao cho ra sản phẩm tốt nhất. Và ông cũng sẵn lòng giải thích, thậm chí đến tận nơi để điều chỉnh những sai sót trong quá trình thực hiện kỹ thuật kích thích tạo trầm sao cho khách hàng có được kết quả như mong muốn.

Ông Khoan hướng dẫn người làm trầm hương khoan tạo, bơm dung dịch kích thích tạo trầm vào cây dó

Hiệp hội Trầm Hương Việt Nam tham quan sản phẩm trầm hương và các tạo hình khô mộc từ trầm tại nhà ông Khoan

Nông dân ở huyện Long Thành đã được chuyển giao thành công kỹ thuật làm trâm từ chế phẩm của ông Trương Thanh Khoan

Diệu Linh